

Derol Pol aranol yahde he Timote

Habaru dow derol ngool

Pol, lilaado Iisa *Almasiihu, winndi derol ngool yahde he Timote. Baaba Timote no Gerekanke, inniiko duu no Yahudanke (Golle Lilaabe 16.1-3). Timote no suka Pol, omo yahda he Pol, omo walla dum nder golle waaju *Habaru lobbo (1 Timote 1.1-5). Pol duu semmbindini mo nder goondinol Iisa *Almasiihu.

Daliilaaji gadfi Pol winndani mo derol ngool woni arannde nii hollude mo no o gollirta golle de halfini mo nder hubeere Efeesu. Daliila didafo no o tokkirta ko o laato jom hikmaaku goonga e goonga mo *Almasiihu jeyii (1 Timote 3.15). Daliila tatafo oon woni hollude iri jikku ngu ardiibe e walloofe nder kawriife goondinbe kaani tawideede. Daliila nayabo oon woni foodude noppi goondinbe dow janginoofe fewreebe.

Ko winndaa nder derol ngool :

Cannooje (1.1-2)

Janginol dow aardangal hawriine goondinbe (1.3-3.16)

Kollitooje ngam Timote dow golle mum (4.1-6.21)

Cannooje

¹ Derol ngool yuwi to Pol, lilaado Iisa *Almasiihu dow tilsinoore Alla Kisinoowo he Iisa *Almasiihu mo ngattufen gokka meefen he

mum, ² yahde to Timote suka am goongaajo nder goondfinol.

Alla *Baabiraawo, he Iisa *Almasiihu Kisi-noowo meeden moyyane, yurme, hokke jam.

Poodol noppi dow jannginoobe fewre

³ Wakkati njahannoomi nder leydi Make-doniya mi njarake ma njoododaa nder hubeere Efeesu ngam kadaa himbe gom njanngina laabi oonyiidi. ⁴ Be itta hakkillo mabbe he taale-taaleeji, he limtol jippotoobe he annabiibe ngol re'ataa. Ngam ir miilooji dii poodataana haalaaji ir iriiji di nafataa en baa sedfa nder siri kisinol ngol Alla fodani en nder goondfinol. ⁵ Ko kadol ngool hidfi hollude woni tefude hidde yuwoore nder berne laabune, miilo dartiingo, he goondfinol goonga e goonga. ⁶ Himbe gom njooffi laawol meeden, be kalki nder haalaaji meereeji. ⁷ Ibe ada ko'e mabbe jannginoobe *Tawreeta, amma be anndaa ko be ngoni ibe mbi'a he ko be piirata gabaare.

⁸ Eden anndi ko *Tawreeta no woodfi amma say se golliraama laabi mum. ⁹ Paamen ko *Tawreeta darnaaka ngam golloobe ko darti amma o wadaama ngam bonbe, murtube, pamtinoobe Alla, wadoobe hakke, be teddintaa Alla he ko senii fuu, waroobe inna he baaba, ittoobe yonki, ¹⁰ yeenoobe, luutankoobe, sonnoobe maccube, fenoobe, hunotoobe dow fewre, kambe e wadoobe ko jannginoore goongaare wi'aay. ¹¹ Jannde ndee no yahda he *Habaruu lobbo mo kalfinaami, yuwdo to Alla teddufo, kanko woni wuddu barke.

Pol yetti Alla ngam moyyere makko

¹² Mido yetta Iisa *Almasiihu Joomi'en kokkuɗo kam baawɗe humnude golle makko. O hoolake kam ngam o subake kam mi ngollana mo. ¹³ Baa ko ndenno mi bonniino innde makko, torrumi himbe makko, njennumoomi, amma jooni o yurmaka kam ngam wakkati mum nder jahillaaku tawanoomi, mi hanaa goondindo. ¹⁴ Joomiraawo meeden jippini moyyere mum nde walaa keerol dow am. O funni nder am goondinol e hidde, dum fuu tawaama nder kawtal ngam Iisa *Almasiihu. ¹⁵ Haala kaa no hoolnii, sikka fuu walaa ika haani jabeede : « Iisa *Almasiihu wari nder duuniyaaru ngam hisina waɗooɓe hakke. » Miin e hoore am, mido tawaa nder maɓɓe, mi waɗi ko jaasi ɓe. ¹⁶ Amma Alla yurmaka kam, miin jaasudo waɗooɓe hakke. Ngam majjum waɗi Iisa *Almasiihu hidi hollude kam munyal mum manngal heɓa mi laatoo goondindo yeeweteedo ekkitee ngam hi'ube ekkiti keɓa mbuurnam nduumiidam.

¹⁷ Alla Joomiraawo no gooto,
oo laamiido duumiido.

Buurɗo wakkati fuu
mo hi'ataake.

Teddungal e darja laatanoo mo
faa abada abadin. Aamiin !

Tittinkinaaku nder goondinol

¹⁸ Suka am Timote, mi halfinte hollitoore ndee, inde yahda he annabaaku ngadanoongu dow maa : Tiiga dow haalaaji dɗii, durwa durwo

manno. ¹⁹ Durwira goondinol, he miilo dartiingo ngo himbe gom tokkaay faa goondinol mabbe yoolii. ²⁰ Nder himbe been don Himene e Skandaaru ngoni, mi accidii be he Seydan ngam to be pilloo sobude Alla.

2

Kollitooje dow du'aa'u

¹ Arannde nii mido naarake on ndu'anee himbe fuu, eelanon be Alla, cawrinon mo ngam mabbe, njetton mo duu. ² Ndu'anee laamiibe, ndu'anee neddo fuu gonfo nder nokkuuje dawrirde heba mbuuren nder jam, hakkillo fukkiingo, ndimaaku, he wondude Alla he berne worre. ³ Dum woni ko woodi ko welata Alla Kisinoowo meeden, ⁴ giddo neddo fuu hisa, annda goonga. ⁵ Ngam Alla no gooto, neddo gooto duu woni baawdo wartirde potal hakkune himbe he makko, kanko woni Iisa *Almasiihu ⁶ mursudo yonki mum ngam yobude nyamaane hakke men. Kanyum woni ceedaaku ngu Iisa wadi nder wakkati mo Alla darni. ⁷ Ngam majjum ngadaami baajotoodo e lilaado heba mi faamina be kanaa *Yahudankooobe ko woni goondinol goongaawol. Mi fenataa, goonga kaalanmi. ⁸ Ngam majjum wadi mido hidi nokku fuu to worbe ndu'otoo, be bantira juude mabbe dow he berde laabude, tawee tikkere e jeddodirol fuu walaa.

No rewbe kaani tokkirde Alla

⁹ Mido hidi rewbe duu bornoo kolte kaandufe borneede, no dum furi hoyande be. To be

pedoo, be mooro mordfi caadiifi, be ngatta kanje naa jamde dime naa kolte caadiife
¹⁰ amma be ngada golle lobbe hano ir rewbe teddinoobe Alla he berne worre. ¹¹ Wakkati waaju, debbo fuu nannga hunnduko mum, jogoo mo nder berne mum, he nder leesinaaku. ¹² Mi hokkaay debbo fuu laawol janngina worbe naa heba baawde dow mabbe. Amma o tiida he hunnduko makko, ¹³ ngam Adamu artii Haawa tageede. ¹⁴ Hanaa Adamu woni eytaado, amma deekiiko Haawa eytaa, murti he tilsinoore Alla. ¹⁵ Amma rewbe no kisintee wakkati be kebi bibbe, nde nii be tittinkinake nder goondinol mabbe, nder hidde he nder mbuurnam ceniidam he leesinaaku.

3

Cubaaki ardiibe hawriine goondinbe

¹ Ndaa haala gasuka nii: « Gidfo laatoo ardiifo nder hawriine goondinbe hida golle lobbe. » ² Ardiifo oo no haani laatoo nedfo mo walaa fuu feloore, gorko mo debbo gooto, dawranoowo hoore mum, gadoowo mbuurnam mum no haandiri, bernoowo weerbe, tawee omo waawii jannginde duu. ³ O haandaa laataade jaroowo naa kabeteedo. Amma omo haani laataade nedfo gidfo himbe, jom jam, mo seedeere adaay hakkillo mum, ⁴ baawdo hakkilaade he wuro mum no woodiri, mo bibbe mum duu martantoo nder ndimaaku manngu. ⁵ Ngam noy nedfo mo jogaaki wuro mum no woodiri waawirta hakkilaade he hawriine goondinbe Alla? ⁶ Nedfo oo duu to laatoo goondinbo

keso, se hanaa non omo waawi mawnitaade, d̄um wadan o hiitee hano no Seydan hiitoraa nii. ⁷ Omo haani laataade jom jikku ngasungu heba o teddinee hakkune be ngoondinaay ngam to o famdinee. Se hanaa non, o saaman nder tunnirgal Seydan.

Cubaaki walloobe hawriine goondinbe

⁸ Walloobe hawriine goondinbe, kambe duu be laato jom'en ndimaaku, wadoobe ko mbi'i fuu, to be yaartin nder jarde mabbe, to be ngidu njawdi ndi laabaa. ⁹ Nder miilo lamngo ngoo, Alla wanngini sirri goondinol, sirri oo be kaani tibinaade. ¹⁰ Ibe kaani eteede ginan, gada d̄um nde nii hi'aaka fuu ko be pelirtee, ibe mbaawi fudfude golle mabbe.

¹¹ Non deekiraabe mabbe duu no kaani laato rewbe woodube ndiyam ndimaaku, be kaanaa laataade rewbe nyo'oobe himbe, be laato rewbe waawoobe ko'e mum'en, hoolniibe nder huune fuu.

¹² Balloowo hawriine goondinbe fuu no haani laataade gorko mo debbo gooto, kakkil-toodo bibbe mum he wuro mum, ¹³ ngam wadoobe golle mum'en no woodiri ngoni waawbe hebude teddinoore he hoolaare mawne ngam be ngoondini Iisa *Almasiihu.

Sirri goondinol meeden

¹⁴ Mi winndanii ma derol ngool nder gokka ka mi booyataa mi waraay to maa. ¹⁵ Amma se mi booyii mi waraay, binndi am ndii wallete faamude no njoodortofaa hakkune lenyol

Alla duumiido, kam woni hawriine goondinbe.
Kayre woni bonjariyal goonga.

¹⁶ Sikka fuu walaa, sirri diina meeden no mawni :

*Almasiihu wannginaama hano tagaado,

*Ruuhu Alla dartinii mo,
maleykaaabe ngi'ii mo.

O waajaama hakkune lenyi,
o goondinaama nder duuniyaaru,
nder teddungal o hooyaama dow.

4

Kakkilee he jannginol majjinoowol

¹ *Ruuhu Ceniido wanngini no laabiri ko nder jamaanu cakitiido oo, himbe gom accan goondinde Alla, tokka seydaniiji gondi no eyta dum'en, he jannginooje yuwde to ginaaji. ² Munafikiibe e fenoobe be berde baadde kalkata be. ³ Bonbe bee no njanngina ko himbe kaanaa dewlude naa nyaamude nyaamduuji gom. Amma Alla tagi nyaamduuji dii fuu ngam goondinbe anndube goonga naforoo dum nder jettol Alla. ⁴ Huune fuu ko Alla tagi no woodi. Walaa fuu ko harmi, se nii en njabirii dum yettoore. ⁵ Ngam haala Alla e du'aa'u no lamna huune fuu yeeso makko.

Ko Pol holliti Timote

⁶ Yottin dum to banndiraabe meeden, nden a laatoto gollanoowo Iisa *Almasiihu lobbo, beydotoodo wakkati fuu nder goondinol meeden, he jannde lobbere nde njanngunodaa. ⁷ Amma woppu bila bilaaji meereji di njaadataa

he goondinol meeden. Eeltu hoore maa nder kulal Alla nyannde fuu. ⁸ Se goonga, connyinol banndu no woodi nafa, amma kulal Alla no nafa nder huune fuu. Ngam no hokka en mbuurnam jooni e nder wakkati garoowo. ⁹ Dum woni haala goongaha, sikka fuu walaa ika haani jabeede. ¹⁰ Eden torroo eden durwa ngam en ngatti gokka meeden he Alla duumiido, Kisinoowo neddo fuu, sako goondindo mo. ¹¹ Dum woni ko kaanudaa jannginde he hollitinde be.

¹² Neddo fuu to yawe ngam cukaaku maada, amma laatana goondinbe ko yeewetee ekkitee nder haalaaji maa, nder jonnde maa, nder hidde maa, nder goondinol maa, he nder laabal maa. ¹³ Fadde am warde tittinkina he jannde Dewtere Alla, nder waaju e jannginol hakkune himbe. ¹⁴ Taa yeeba kokkal tawaangal nder maada, ngal *Ruuhu Alla Ceniido hokki ma har annabaaku e wakkati ardiibe ndekunoo juude dow maa ngam barkinde ma. ¹⁵ Wattu kujje dee nder berne maa, durwa heba neddo fuu hi'a ko a yehi yeeso. ¹⁶ Hakkila he hoore maa, kakkilodfaa he ko njangintaa. Taa soyyora gada nder kujje dee fuu. Nde nii a wadiri nii, a hisinan hoore maa, kisinaa hettiniibe maa duu.

5

¹ Taa haja dottiijo fuu, amma leesiin daane maa kaalda he makko hano o baaba maa. Sukaabe worbe duu, ada be hano banndiraaabe maa worbe, ² yeyraabe hano inniraaabe maa. Sukaabe rewbe duu, ada be hano sakikiraaabe maa rewbe he berne laabune.

Kollitooje dow be goriraabe mum'en maayi

³ Saanu be goriraabe mum'en maayi be ngalaa fuu balla. ⁴ Nde nii nder maɓɓe debbo gom no woodi sukaabe naa nee taaniraabe, iɓe kaani ekkitaade no be kakkilorto he wuro maɓɓe. Nde nii be ngadiri nii, be mbarjoto saarooɓe maɓɓe mbarjaari lobbiri. Ngam dum woni ko weli Alla.

⁵ Mo gorum maayi mo walaa doondiido dum, mo walaa fuu balla gom, halfinii hoore mum he Alla, omo du'oo jemma e nyalooma, omo eela Alla walla mo. ⁶ Mo gorum maayi gattudo ɓerne mum he beldum duuniyaaru no maaydo baa ko no wuuri da. ⁷ Yottin haalaaji dɗii to maɓɓe heɓa be ngafa mbuurnam dam walaa fuu feloore. ⁸ Neddo fuu mo saanaay himɓe mum, sako wuro mum, jambake goondinol mum, joomum jaasii mo anndaa Alla !

⁹ Rewɓe kaanduɓe limeede nder be goriraabe mum'en maayi, be hawriine goondinɓe haani wallude ɓeen ngoni : Rewɓe be duubi lasooji tati yahde dow, laataniibe goriraabe mum'en dartiibe.* ¹⁰ Iɓe kaani anndireede golle lobbe, marol sukaabe no woodiri, weernoobe weerɓe, lootoobe koyɗe goondinɓe,† walloobe tawaabe nder billaare, hiduɓe wadude gollal lobbal fuu.

¹¹ Amma har ko daarata sukaabe rewɓe, be goriraabe mum'en maayi, taa winndu inde maɓɓe ngam cukaaku maɓɓe no waawi uppude ɓe, be itta hakkillo maɓɓe he *Almasiihu, be tefa ɓanjiteede. ¹² Ndenne, kiite Alla doggi

* **5:9** 5.9 Naa « rewɓe haɓɓanaabe nde worre ». † **5:10** 5.10 Nder finaa-tawaa Yahudankooɓe lootol koyɗe himɓe no holla alaama njabbitaaki. Daaru Yahaaya 13.

dow mabbe ngam be kuumnaay amaana mabbe arano mo be kooyunoo. ¹³ Gada majjum ngam be ngalaa fuu ko be ngadata, be tokkan suudu yahde suudu, hanaa ngam be ngada godfum, amma ngam be tinno ibe olka, be mbaawtaa faddii kundule mabbe, ibe naata nder ko daarataa be. ¹⁴ Ngam majjum wadi, mido hidi sanne sukaabe rewbe bee kabbanee, be ndimaa, be njogoo cuudi mabbe no woodiri heba to waybe men kebu laawol jancude en. ¹⁵ Amma dum fuu hadaay no woodi nder mabbe yoofube laawol dartingol ngool, tokki Seydan. ¹⁶ Nde nii tawaama debbo goondindo gom no woodi nder lenyi mum be goriraabe mum'en maayi, o walla be to o accu hawriine goondinbe walla be heba nde walla be ngalaa balloo been.

Teddinee ardiibe hawriine goondinbe

¹⁷ Ardoriibe hawriine goondinbe no woodiri, no kaani teddineede sanne sako waajotoobe e janginoobe. ¹⁸ Ngam Dewtere Alla wi'i: *A wattataa sumre he ngaari ngondi no sokka.* ‡ Kaden, « No haani golloowo fuu heba njobdi mum. » § ¹⁹ Taa jafu tuumol fuu gadaangol dow ardiido gom nde hanaa himbe dido naa tato ceedi dow ko o tuumiraa dum.* ²⁰ Nde nii ardiido gom no tittinkini nder gadol hakke, felu mo yeeso jama'aare fuu, heba beeto duu kula.

²¹ Mi eeli ma yeeso Alla e yeeso lisa *Almasiihu e maleykaabe mum subaabe ngollira tilsinooje dee. Taa naatan oo, accaa ooto, ngidaa ooto,

‡ **5:18** 5.18 Wi'itaade Tawreeta 25.4 § **5:18** 5.18 Daaru Luka 10.7. * **5:19** 5.19 Daaru Wi'itaade Tawreeta 17.6.

accaa ooto. ²² Taa yaawu dekude juude dow godfo ngam halfinde mo golle nder hawriine goondinbe. Taa habbidin daane he wadoobe hakke. Fadda hoore maa he tuuni fuu.

²³ Hanaa ndiyam bolam tan kaanudaa yarde amma ada waawi yarde cabijam sedfa ngam nawalla bujugu maa e ngam nawallaaji maafa jehooji no ngarta.

²⁴ Hakke himbe gom no mbannga fadde kiite wadeede. Wofbe duu sey gafa be kiitaama ko de mbanngaa. ²⁵ Hano non duu golle lobbe mbanngirtaa. Godfe wakkati mum da ngi'etee amma baa se de mbanngaay no wadi fuu nyannde gom de mbanngowan.

6

Kollitooje dow maccube e rimbe mum'en

¹ Maccube goondinbe no kaani teddina rimbe mum'en heba to nedfo fuu famdin innde Alla he jannginol meeden. ² Onon maccube be rimbe mum'en no goondinbe, to miilee ngam on fuu on goondinbe on teddintaa be, amma buree gollande be no woodiri ngam be goondinbe hidfaabe haanube gollaneede.

Kollitooje dow jannginol fewrewol e hidde njawdi

Dum woni ko kaanudaa hollitinde he wajaade himbe. ³ Nde nii godfo no waajoo waaju mo yaadataa he haalaaji goongaaji di Iisa *Almasiihu Joomiraawo meeden, naa se jannginol joomum no yedda laawol kulal Alla, ⁴ nden kay, joomum no keewfo mawnitaare, o

jaahili, gidɔo haala e geddi dow karfeeje. Dume dɔm rimanta en se hanaa kirodirol, habdo, jennodirol, tuumodirol, ⁵ he geddi ndi hantataa hakkune himbe be hakkillooji mum'en uddaa. Be njoofii goonga kaden, ibe ada kulal Alla hano laawol hebude njawdi.

⁶ Se goonga, kulal Alla no keɓal manngal, nde nii nedɔo fuu no welna dow ko jogii. ⁷ Ngam juude bole ngarden nder duuniyaaru, juude bole duu coyyotoden. ⁸ Ndenne, nde eden ngoodi ko nyaameten he ko kolteten, idum haani heyude en. ⁹ Amma tefoobe riikude semmbe semmbe ndeki ko'e mum'en dow laawol suuno, be caami nder tunnirgal e nder kujje baahiide dɔɔde de mbodɔaa majjinde be, tutoo be nder bonnere e nder halkere. ¹⁰ Ngam hidde seedere woni wuddu bone fuu. Wobbe cuunaama de faa be njoofi laawol goondinol, be poodani ko'e mabbe torra mawka.

Kollitooje ngam Timote

¹¹ Amma aan, nedɔo Alla, doggu kujje dee fuu. Tefu dartinaaku, kulal Alla, goondinol, hidde, tittinkinaaku e berne fewne. ¹² Durwu durwo gasungo ngam goondinol. Tibinaa mburnam nduumiidam dam Alla noddani ma, wakkati kokkunodaa ceedaaku lobbu yeeso himbe dɔɔbe. ¹³ Mi eeli ma yeeso Alla wuddu mburnam fuu he yeeso Iisa *Almasiihu gaduɔo ceedaaku lobbu yeeso Pontiyus Pilaatus kawjinoɔo leydi Yahudiya, mi eeli ma, ¹⁴ gollir tilsinooje dee no woodiri nder rafi feloore sey nyannde Iisa *Almasiihu Joomiraawo meefen

warti. ¹⁵ Gartol ngool no wafan nder wakkati mo Alla darni.

Kanko marɗo barke,
 Jom baawɗe mo walaa walde,
 Laamiido laamiibe fuu,
 Joomiraawo joomiraabe fuu.

¹⁶ Kanko tan woni Duumotoodo,
 joodiido nder jeyngol
 ngol nedɗo fuu suusaa badaade.

Nedɗo fuu hi'iraay mo gite mum,
 walaa baawɗo hi'ude mo.
 Teddungal he baawɗe laatanoo mo
 faa abada abadin.

Aamiin !

Kollitooje ngam riikube

¹⁷ Hollitin riikube duuniyaaru nduu ɓe kakkilo he mawnitaare to ɓe ngattu hoolaare nder njawdi maɓɓe ngam ndi tabbitittaa, amma ɓe kalfina ko'e maɓɓe he Alla mo saɗaa, kokkoowo en huune fuu ngam nanen beldum hoore men.

¹⁸ Wi'u ɓe ɓe ngada ko woodi, to ɓe cortu juude maɓɓe nder golle lobbe, ɓe laatoo ɓe juude mum'en caɗaa, waroobe njawdi mum'en ngam wallude ɓe ngalaa. ¹⁹ Nde nii ɓe ngadii dum, sikka fuu walaa ɓe kawrani ko'e maɓɓe njawdi lobbiri laatotoondi bonjariyal maɓɓe jaano, ngam ɓe tibinoo mbuurnam ngoongaa-jam.

Baynodirol

²⁰ Too Timote, joga no woodiri ko kalfinadaa. Doggu haalaaji jeddooji, he haalaaji di njah-dataa he laawol goondinol meeden bi'eteedi no

goonga. ²¹ Ngam himbe gom tokki dfi, yuwi dow
laawol goondinol meeden.
Moyyere Alla wonda he moodon.

**Ko woni Amaana Keso
Fulfulde, Western Niger: Ko woni Amaana Keso
(Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Fulfulde, Western Niger)

Translation by: SIM Niger

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

03866d8b-1da2-5821-b01d-4d382a1cd5d9